

ORDIN Nr.5574 din 7 octombrie 2011

pentru aprobarea Metodologiei privind organizarea serviciilor de sprijin educational pentru copiii, elevii si tinerii cu cerinte educationale speciale integrati in invatamantul de masa

EMITENT: MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII, TINERETULUI ȘI SPORTULUI

PUBLICAT ÎN: MONITORUL OFICIAL nr. 785 din 4 noiembrie 2011

Data intrarii in vigoare : 4 noiembrie 2011

In conformitate cu Hotararea Guvernului [nr. 536/2011](#) privind organizarea si functionarea Ministerului Educatiei, Cercetarii, Tineretului si Sportului,

in temeiul [art. 51](#) alin. (1) din Legea educatiei nationale [nr. 1/2011](#),

ministrul educatiei, cercetarii, tineretului si sportului emite prezentul ordin.

Art. 1. - Se aproba Metodologia privind organizarea serviciilor de sprijin educational pentru copiii, elevii si tinerii cu cerinte educationale speciale integrati in invatamantul de masa, prevazuta in anexa care face parte integranta din prezentul ordin.

Art. 2. - La data intrarii in vigoare a prezentului ordin se abroga Ordinul ministrului educatiei si cercetarii [nr. 5.379/2004](#) privind Metodologia de organizare si functionare a serviciilor educationale prin cadre didactice de sprijin/itinerante pentru copiii cu cerinte educative speciale, scolarizati in invatamantul de masa, publicat in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 1.151 din 6 decembrie 2004.

Art. 3. - Directia generala educatie si invatare pe tot parcursul vietii, Directia generala invatamant in limbile minoritatilor, relatia cu Parlamentul si partenerii sociali, Directia generala management, resurse umane si retea scolara, inspectoratele scolare judetene/ Inspectoratul Scolar al Municipiului Bucuresti si unitatile de invatamant preuniversitar duc la indeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 4. - Prezentul ordin se publica in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I.

Ministrul educatiei, cercetarii,
tineretului si sportului,
Daniel Petru Funeriu

Bucuresti, 7 octombrie 2011.
Nr. 5.574.

METODOLOGIE
privind organizarea serviciilor de sprijin educational
pentru copiii, elevii si tinerii cu cerinte educationale
speciale integrati in invatamantul de masa

Capitolul I
Dispozitii generale

Art. 1. - Invatamantul special integrat reprezinta o forma de instruire scolara diferentiata, precum si o forma de asistenta educationala, sociala si medicala complexa, destinata copiilor/elevilor/tinerilor cu cerinte educationale speciale integrati in unitati de invatamant de masa. Aceasta trebuie sa corespunda nevoilor de dezvoltare ale copiilor, prin evaluarea adecvata a potentialului de invatare/dezvoltare si prin asigurarea reabilitarii, recuperarii si compensarii deficientelor ori tulburarilor, dificultatilor de invatare. Copiii, elevii si tinerii cu cerinte educationale speciale integrati in invatamantul de masa beneficiaza de suport educational prin cadre didactice de sprijin si itinerante, de la caz la caz.

Art. 2. - Serviciile educationale de sprijin pentru persoane cu cerinte educationale speciale se organizeaza si functioneaza in conformitate cu principiile care guverneaza invatamantul preuniversitar.

Art. 3. - In intelesul prezentei metodologii, termenii si expresiile de mai jos au urmatoarele semnificatii:

a)deficienta - absenta, pierderea sau alterarea unei structuri ori a unei functii (leziune anatomica, tulburare fiziologica sau psihologica) a individului, rezultand in urma unei maladii, unui accident ori a unei perturbari, care il impiedica sa participe normal la activitate in societate;

b)educatie speciala - ansamblul proceselor de punere in aplicare a programelor, activitatilor de invatare si asistenta complexa de recuperare, compensare, psihoterapeutica, medicala, sociala, culturala, adaptate persoanelor care nu reusesc independent sa atinga, temporar sau pe toata durata scolarizarii, un nivel de dezvoltare corespunzator varstei, pentru formarea competentelor de baza in vederea pregatirii pentru viata de adult;

c)scoala speciala - unitatea de invatamant in care se asigura de catre profesori specializati educatie si interventie psihopedagogica persoanelor cu diferite tipuri si grade de dizabilitati/deficiente;

d)cerinte educationale speciale (CES) - necesitatile educationale suplimentare, complementare obiectivelor generale ale educatiei, adaptate particularitatilor individuale si celor caracteristice unei anumite deficiente/dizabilitati sau tulburari/dificultati de invatare ori de alta natura, precum si o asistenta complexa (medicala, sociala, educationala etc.);

e)integrare (scolara) - procesul de adaptare a persoanei cu CES la normele si cerintele scolii pe care o urmeaza, de stabilire a unor relatii afective pozitive cu membrii grupului scolar (grupa/clasa) si de desfasurare cu succes a activitatilor scolare;

f)incluziune (scolara) - procesul permanent de imbunatatire a serviciilor oferite de unitatile de invatamant pentru a cuprinde in procesul de educatie toti membrii comunitatii, indiferent de caracteristicile, dezavantajele sau dificultatile acestora;

g)scoala incluziva - unitatea de invatamant in care se asigura o educatie pentru toti copiii si reprezinta mijlocul cel mai eficient de combatere a atitudinilor de discriminare si segregare. Copiii/Elevii din aceste unitati de invatamant beneficiaza de toate drepturile si serviciile educationale, psihoterapeutice, medicale si sociale, conform principiilor

incluziunii sociale, echitatii si al asigurarii egalitatii de sanse;

h)adaptare curriculara - corelarea continuturilor componentelor curriculumului national cu posibilitatile elevului cu CES, din perspectiva finalitatilor procesului de adaptare si de integrare scolara si sociala a acestuia;

i)profesor itinerant si de sprijin - cadrul didactic cu studii superioare in domeniul psihopedagogic care desfasoara activitati de invatare, stimulare, compensare si recuperare cu persoanele cu CES integrate in unitatile de invatamant de masa, in colaborare cu toti factorii implicati;

j)plan de servicii individualizat - modalitatea de programare si coordonare coerenta a resurselor si serviciilor individualizate pentru copiii/elevii/tinerii cu CES integrati in unitati de invatamant de masa, focalizata pe nevoile de dezvoltare ale acestora;

k)program de interventie personalizat - instrumentul de proiectare si implementare a activitatilor educational-terapeutice utilizat pentru eficientizarea activitatilor de interventie si atingerea finalitatilor prevazute in planul de servicii individualizat;

l)centrul judetean/al municipiului Bucuresti de resurse si de asistenta educationala (CJRAE/CMBRAE) - unitatea specializata a invatamantului preuniversitar, cu personalitate juridica, coordonata metodologic de inspectoratul scolar, care desfasoara servicii de asistenta psihopedagogica pentru parinti, copii, cadre didactice si care coordoneaza, monitorizeaza si evalueaza, la nivel judetean si al municipiului Bucuresti, activitatea si serviciile educationale oferite de catre centrele logopedice interscolare si cabinetele logopedice, centrele si cabinetele de asistenta psihopedagogica, mediatorii scolari;

m)certificat de orientare scolara si profesionala - documentul/actul oficial eliberat de catre CJRAE/CMBRAE, conform prevederilor cuprinse in Legea educatiei nationale nr. 1/2011, care precizeaza diagnosticul/deficienta si orienteaza copiii, elevii si tinerii cu CES in invatamantul de masa sau in invatamantul special;

n)incapacitate - limitarile functionale cauzate de disfunctionalitati/deficiente fizice, intelectuale sau senzoriale, de conditii de sanatate ori de mediu si care reduc posibilitatea individului de a realiza o activitate motrica sau cognitiva ori un comportament;

o)handicap - dezavantajul social rezultat in urma unei deficiente sau incapacitati si care limiteaza ori impiedica indeplinirea de catre individ a unui rol asteptat de societate;

p)dizabilitate - rezultatul sau efectul unor relatii complexe dintre starea de sanatate a individului, factorii personali si factorii externi care reprezinta circumstantele de viata ale acestui individ. Datorita acestei relatii, impactul diverselor medii asupra aceluiasi individ, cu o stare de sanatate data, poate fi extrem de diferit. „Dizabilitatea” este termenul generic pentru afectari, limitari ale activitatii si restrictii de participare, conform Clasificarii internationale a functionarii, dizabilitatii si sanatatii;

q)CIF - Clasificarea internationala a functionarii, dizabilitatii si sanatatii, document elaborat de Organizatia Mondiala a Sanatatii, Geneva, 2001;

r)afectare - o pierdere sau o anormalitate a structurii corpului ori a unei functii fiziologice, inclusiv functiile mintale. Prin notiunea de „anormalitate” se intelege aici variatiile semnificative de la norma stabilita statistic (adica o deviatie de la media populatiei stabilita conform normelor standard masurate), iar aceasta notiune trebuie utilizata exclusiv in acest sens, conform CIF;

s)functionare - termen generic pentru functiile organismului, structurile corpului, activitati si participare. Acestea denota aspectele pozitive ale interactiunii dintre individ (care are o problema de sanatate) si factorii contextuali in care se regaseste (factori de mediu si personali), conform CIF;

t) adaptare curriculara - corelarea continuturilor componentelor curriculumului national cu posibilitatile elevului cu CES sau alte tipuri de cerinte educationale din perspectiva finalitatilor procesului de adaptare si de integrare scolara si sociala a acestuia;

u) educatie incluziva - procesul permanent de imbunatatire a institutiei scolare, avand ca scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a sustine participarea la procesul de invatamant a tuturor persoanelor din cadrul unei comunitati;

v) scoala profesionala speciala - institutia scolara care prin organizarea si desfasurarea procesului de predare-invatare-evaluare faciliteaza integrarea socioprofesionala a elevilor prin certificarea calificarilor profesionale;

w) liceu special - unitatea de invatamant care organizeaza si desfasoara procesul de predare-invatare-evaluare in mod special pentru elevii/tinerii cu deficiente senzoriale si motorii;

x) centru de educatie speciala, centru de resurse si asistenta educationala, centru de zi, centrul de pedagogie curativa si alte tipuri de centre - unitati de invatamant organizate de catre Ministerul Educatiei, Cercetarii, Tineretului si Sportului sau de catre organizatii neguvernamentale in parteneriat cu Ministerul Educatiei, Cercetarii, Tineretului si Sportului, care au ca scop si finalitate recuperarea, compensarea, reabilitarea si integrarea scolara si sociala a diferitelor categorii de copii/elevi/tineri cu CES. Acestea sunt considerate alternative de educatie speciala al caror continut poate fi fundamentat si pe anumite pedagogii experimentale (Montessori, Freinet, Waldorf etc.);

y) atelier protejat - spatiul adaptat nevoilor persoanelor cu CES/dizabilitati, cu care acestea desfasoara activitati de perfectionare si dezvoltare a abilitatilor, in vederea integrarii in viata activa a tinerilor; atelierul poate functiona in locatii din comunitate, in centre de zi, in centre rezidentiale sau in unitati de invatamant special.

Capitolul II

Organizarea serviciilor educationale de sprijin

Art. 4. - In vederea realizarii atributiilor specifice in domeniul educatiei integrate, CJRAE/CMBRAE organizeaza urmatoarele activitati si servicii:

a) evalueaza si orienteaza scolar si profesional, in colaborare cu specialistii din unitatile scolare, toti copiii/elevii cu CES;

b) emite certificatul de orientare scolara si profesionala;

c) identifica unitatile de invatamant de masa de pe raza judetului/municipiului Bucuresti care asigura cele mai bune conditii de dezvoltare psihoindividuala in functie de tipul si gradul deficientei;

d) ofera consultanta de specialitate tuturor unitatilor de invatamant in vederea indeplinirii conditiilor optime pentru asigurarea serviciilor educationale de sprijin;

e) ofera consultanta de specialitate pentru parinti si elevi;

f) organizeaza echipe multidisciplinare pentru depistarea tuturor copiilor/elevilor cu CES si pentru aplicarea planurilor de servicii individualizate;

g) asigura servicii de orientare a formarii continue prin parteneriate cu institutii abilitate;

h) organizeaza intalniri de lucru, simpozioane etc. in vederea diseminarii exemplarelor de bune practici in domeniul educatiei incluzive;

i) identifica, in colaborare cu specialistii unitatilor scolare, copii/elevi cu dificultati de invatare, dezvoltare sau de adaptare scolara care se gasesc la un moment dat in situatii de esec scolar ori in risc de abandon scolar si organizeaza echipe multidisciplinare care sa asigure servicii de educatie remediala, consiliere psihopedagogica in functie de nevoile pe termen lung sau scurt ale acestora.

Capitolul III
Specificul serviciilor educationale de sprijin

Art. 5. - Integrarea scolara a persoanelor cu CES se realizeaza in unitati de invatamant de masa.

Art. 6. - Pentru integrarea eficienta a persoanelor cu CES este necesara crearea unor servicii de sprijin specializate in asistenta psihopedagogica de care sa beneficieze copiii/elevii/tinerii integrati, precum si a unor servicii de consultanta pentru cadrele didactice din scoala incluziva, ceilalti elevi, familie si comunitate.

Art. 7. - Serviciile specializate necesare pentru realizarea integrarii copiilor cu CES sunt asigurate de profesorii itineranti si de sprijin, in colaborare cu toti factorii implicati.

Art. 8. - (1) Pentru ocuparea unui post de profesor itinerant si de sprijin trebuie indeplinite cumulativ urmatoarele conditii:

a) absolvirea cu diploma a studiilor universitare de licenta, cu calificarea in psihopedagogie speciala, psihologie sau pedagogie;

b) absolvirea unui master didactic cu durata de 2 ani, cu una din specializarile din domeniul psihopedagogic;

c) efectuarea unui stagiu practic, cu durata de un an scolar, realizat intr-o unitate de invatamant, in functia didactica corespunzatoare studiilor, sub indrumarea unui profesor mentor cu experienta in educatia speciala.

(2) Posturile de profesor itinerant si de sprijin pot fi ocupate si de absolventii unei institutii de invatamant superior, studii de lunga durata, cu calificarea in psihopedagogie speciala, psihologie sau pedagogie.

(3) Absolventii altor specialitati/facultati, titulari pe catedrele de profesor itinerant si de sprijin, trebuie sa isi completeze studiile in termen de 6 ani de la aplicarea prezentei metodologii, prin master de 2 ani in psihopedagogie sau studii universitare de licenta nivel 1 Bologna in domeniul psihopedagogiei.

Art. 9. - (1) Posturile didactice de profesori itineranti si de sprijin sunt normate in cadrul unitatilor de invatamant special, fiind ocupate prin concurs in conformitate cu prevederile art. 89 din Legea [nr. 1/2011](#).

(2) In situatia in care intr-un judet nu exista o unitate de invatamant special, profesorul itinerant si de sprijin este incadrat de catre unitatea de invatamant de masa care are cei mai multi copii/elevi cu CES integrati.

(3) In functie de necesitatile locale, unitatile de invatamant pot transforma posturi/catedre didactice in posturi de profesori itineranti si de sprijin.

Art. 10. - Activitatea unui profesor itinerant si de sprijin este normata ca activitate de invatamant special, conform art. 262 alin. (3) pct. f) din Legea [nr. 1/2011](#).

Art. 11. - (1) Normarea si incadrarea profesorilor itineranti si de sprijin se realizeaza astfel:

a) un post pentru 8-12 copii/elevi/tineri cu deficiente moderate sau usoare, integrati individual ori in grup de 2-3 elevi in grupe/clase din unitati de invatamant de masa, echivalent normei de predare de 16 ore;

b) un post pentru 4-6 copii/elevi/tineri cu deficiente grave, profunde sau asociate, integrati individual ori in grup de 2-3 elevi in grupe/clase din unitati de invatamant de masa, echivalent normei de predare de 16 ore.

(2) Cele 16 ore/saptamana aferente normei de predare se realizeaza in activitate directa cu copilul/elevul integrat, in clasa sau in sali multifunctionale/centre de resurse din unitatea de invatamant unde este inscris copilul/elevul.

Art. 12. - (1) Cel putin jumatate din activitatea din cadrul celor 16 ore se desfasoara in grupa/clasa, in timpul activitatilor/lectiilor de predare-invatare, in parteneriat cu cadrul didactic de la grupa/clasa.

(2) Activitatea directa cu copilul/elevul integrat, in sali

multifunctionale/centre de resurse din unitatea de invatamant, se desfasoara in afara orelor de curs.

(3) Numarul de ore si disciplinele de invatamant la care participa profesorul itinerant si de sprijin sunt stabilite de comun acord cu cadrele didactice de la grupa/clasa.

Art. 13. - (1) Categoriile de copii/elevi care beneficiaza de serviciile educationale de sprijin sunt:

a) copii/elevi cu certificat de orientare scolara si profesionala eliberat de comisia de evaluare si orientare scolara si profesionala din cadrul CJRAE/CMBRAE;

b) copii/elevi cu dificultati de invatare, de dezvoltare sau de adaptare scolara care se gasesc la un moment dat in situatie de esec scolar sau in risc de abandon scolar si beneficiaza de servicii de educatie remediala/consiliere psihopedagogica din partea cadrelor didactice de la clasa/consilierului scolar/profesorului logoped etc. In functie de evolutia elevului, cadrele didactice care au lucrat cu acesta pot recomanda evaluarea de catre comisia din cadrul CJRAE/CMBRAE in vederea asigurarii unui profesor itinerant si de sprijin.

(2) Toti copiii/elevii care au fost orientati scolar catre serviciile educationale de sprijin beneficiaza de suportul psihopedagogic al unui profesor itinerant si de sprijin.

Art. 14. - In situatia in care elevul nu atinge standardele minime de evaluare pentru fiecare disciplina, domeniu de studiu, de pregatire corespunzatoare a clasei in care se afla, desi a beneficiat de toate serviciile educationale de sprijin, acesta poate fi reorientat catre o unitate de invatamant special, in conformitate cu prevederile art. 54 din Legea nr. 1/2011.

Art. 15. - (1) In vederea depistarii precoce, CJRAE/CMBRAE constituie echipe multidisciplinare care realizeaza evaluarea tuturor copiilor cu CES sau cu risc in dezvoltarea competentelor personale.

(2) Pentru realizarea activitatii prevazute la alin. (1), CJRAE/CMBRAE obtine informatii de la medici pediatri, medici de familie, psihologi, specialisti din directiile generale de asistenta si protectia copilului, cadre didactice din crese, gradinite si centre de zi etc.

Art. 16. - (1) Toti copiii/elevii evaluati si identificati cu CES sau cu risc in dezvoltarea competentelor personale vor fi orientati scolar de catre comisiile din cadrul CJRAE/CMBRAE.

(2) Orientarea scolara se face in functie de tipul si gradul deficientei, catre unitati de invatamant de masa sau speciale, in conformitate cu prevederile art. 50 alin. (1) din Legea [nr. 1/2011](#).

(3) In situatia in care copilul este orientat scolar spre unitatile de invatamant de masa, acesta va beneficia si de serviciile educationale de sprijin.

Art. 17. - Copilul/Elevul cu CES integrat va fi monitorizat si evaluat periodic de catre comisia interna de expertiza complexa din unitatea de invatamant special la care este incadrat profesorul itinerant si de sprijin, care ofera serviciile de sprijin.

Art. 18. - Anual, comisia interna de expertiza complexa realizeaza un raport pe care il trimite, impreuna cu dosarul elevului, comisiei din cadrul CJRAE/CMBRAE, propunand mentinerea tipului de orientare scolara sau modificarea acestuia, in functie de rezultatele evaluarii.

Art. 19. - Atributiile profesorului itinerant si de sprijin sunt urmatoarele:

a) colaboreaza cu comisia interna de expertiza complexa din unitatea de invatamant special in vederea preluarii informatiilor privind evaluarea si planul de servicii individualizat al copilului/elevului cu CES integrat in invatamantul de masa;

b) colaboreaza cu toate cadrele didactice din unitatea de invatamant in care este inscris copilul/elevul in vederea realizarii unei integrari scolare eficiente si a punerii in aplicare in mod unitar a planului de servicii individualizat;

c)elaboreaza si pune in aplicare planul de interventie personalizat realizat pe baza planului de servicii individualizat, in parteneriat cu membrii echipei multidisciplinare;

d)realizeaza adaptarea curriculara in parteneriat cu cadrele didactice de la grupa/clasa;

e)monitorizeaza aplicarea programelor curriculare adaptate si evalueaza, in parteneriat cu cadrele didactice de la grupa/clasa, rezultatele aplicarii acestora;

f)realizeaza materiale didactice, instrumente de lucru si de evaluare specifice in colaborare cu cadrele didactice de la grupa/clasa in care sunt elevi cu CES;

g)participa, in timpul orelor de predare-invatare, la activitatile care se desfasoara in clasa;

h)participa la activitatile educative scolare si extrascolare din grupa/clasa in calitate de observator, consultant, coparticipant;

i)desfasoara activitati de stimulare cognitiva individuala sau in grup;

j)realizeaza evaluari periodice si reprojeteaza programul de interventie personalizat in functie de rezultatele obtinute;

k)consiliaza parintii/tutorii copiilor/elevilor care beneficiaza de serviciile de sprijin si colaboreaza cu acestia;

l)la cererea parintilor/tutorilor si/sau a cadrelor didactice poate recomanda evaluarea si orientarea scolara de catre comisia din cadrul CJRAE/CMBRAE a tuturor acelor copii/elevi care au dificultati de invatare si nu beneficiaza de servicii educationale de sprijin.

Art. 20. - Profesorii itineranti si de sprijin sunt salarizati in conformitate cu prevederile legislatiei in vigoare.

Capitolul IV

Facilitati acordate unitatilor de invatamant integratoare

Art. 21. - In grupele/clasele in care sunt integrati copii/elevi cu CES care beneficiaza de servicii educationale de sprijin efectivele se diminueaza cu 2 copii/elevi pentru fiecare copil/elev integrat.

Art. 22. - Cadrele didactice din unitatile de invatamant integratoare beneficiaza de cursuri de formare in domeniul educatiei incluzive, organizate de Ministerul Educatiei, Cercetarii, Tineretului si Sportului.

Art. 23. - (1) Cadrelor didactice care lucreaza cu copii/elevi cu CES integrati in unitati de invatamant de masa li se vor acorda in fisele de evaluare cel putin 5 puncte pentru fiecare copil/elev integrat, dar nu mai mult de 10 puncte. De punctajul acordat beneficiaza si profesorul itinerant si de sprijin.

(2) Se recomanda inspectoratelor scolare judetene/al municipiului Bucuresti ca, la intocmirea grilei cu punctajele prevazute pentru obtinerea gradatiei de merit si a distinctiilor, sa stabileasca pentru cadrele didactice din invatamantul de masa care integreaza copii/elevi cu CES un punctaj echivalent cu cel acordat pentru obtinerea unor performante in pregatirea elevilor distinsi la concursurile si olimpiadele scolare.

Capitolul V

Dispozitii finale

Art. 24. - Pentru elevii cu CES integrati in unitati de invatamant de masa se asigura servicii educationale prin profesori itineranti si de sprijin pe durata invatamantului prescolar si pe intreaga perioada a scolarizarii.

Art. 25. - Pentru asigurarea egalitatii de sanse, toti elevii cu CES care participa la evaluarile prevazute de [art. 74](#) din [Legea nr. 1/2011](#) si la examenele/concursurile locale si nationale beneficiaza de adaptarea conditiilor de desfasurare a acestora, pe baza recomandarilor formulate in

certificatul de orientare scolara si profesionala.

Art. 26. - (1) Copiii/Elevii/Tinerii cu CES, integrati in unitatile de invatamant de masa, beneficiaza de asistenta sociala constand in asigurarea alocatiei zilnice de hrana, a rechizitelor scolare, a cazarmamentului, a imbracamintei si a incaltamintei in quantum egal cu cel asigurat copiilor aflati in sistemul de protectie a copilului, precum si de gazduire gratuita in internatele sau centrele de asistare pentru copiii cu CES din cadrul directiilor generale judetene/a municipiului Bucuresti de asistenta sociala si protectia copilului.

(2) Drepturile prevazute la alin. (1) vor fi asigurate din bugetele locale ale unitatilor administrativ-teritoriale de care apartin unitatile de invatamant la care sunt inscrisi copiii/elevii.